

Náš List

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Náš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 2:50. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 2. septembra 1905.

Štev. 35.

K shodu narodno-radikalnega dijaštva

v Trstu od 6. do 8. sept. 1905.

Vsak še tako površen opazovalec naših političnih razmer je moral v zadnjem času opaziti, da se nekaj giblje med našo akademično mladino, če tudi do skrajnosti nejasno v svojem bitju, vendar veselo in težko pričakovano znamenje, da naposled vendarle nekaj vre. S to slednjo besedo pa je že označena vsa revolucionarna sila tega mladega gibanja in obenem tudi vsa njegova vrednost.

Ko se je oglašala med angleškim delavstvom vedno glasnejša kritika obstoječih razmer in je prišlo to gibanje tudi na kontinent, so poskušali zamolčati meščanski listi to novo stremljenje, ker so menili, da je to dovolj izdatno sredstvo napram razširjenim se novim zahtevam. „Daily News“ in „Times“ sta še zamolčala londonski kongres — leto kasneje še ženevskega nista več mogla. Shod v Ženevi, ki je zboroval celih šest dni pred najširšo javnostjo, je dokazal s svojim uspehom, da je taktika ignoriranja — ne glede na posebno perfidnost tega sredstva v takih slučajih — popolnoma odrekla, vzlic temu, da je imela tedaj Prusija vojno z Avstrijo in je bila vsa pozornost Evrope obrnjena na te krvave dogodke. Lahko pa je razumljivo, da niso bili nemški, francoski in angleški oficialni niti liberalni listi prijazni temu novemu stremljenju.

In tu nam je mogoče potegniti nekako paralelo z našimi razmerami.

Že pred dvajset in več leti so vstajali posamezniki med akademiki z več ali manj preciziranimi novimi zahtevami, ali njih krog se je širil neverjetno počasi, dokler ni bil v zadnjih letih predrt pokrov, pod katerim se je vršil ta tihi, ali zato nič manj srditi boj med našim dijaštvom. S tem je dobila tudi širša javnost pogled v to gibanje, ki je postajalo tem ljuteje, čim bolj so izginjali pomisleki glede uporabe sredstev v dosego svojega namena.

Iz poezij pozabljenega človeka.

Prolog.

Ko so postali duhovi na Slovenskem nemirni in so bili veliki gospodje razžaljeni v svojem samoljubju, tedaj je živel med nami moj pozabljeni človek.

Izpolnile so se Prešernove besede, da Kranjec pevcem osle kaže, tedaj, ko so snovali med nami velik list. In moj pozabljeni človek je zbežal odtod, to je prikomastil po zeleni planjavi slovenske literature spreten mož, vaje pisati romane in novele — zbežal je pred njim ta rahli Heine, in ni vprašal po dani besedi.

Zgodilo se je to tedaj, ko so merili slovenskim slikarjem umetnost po kakovosti in množini porabljenih barv in računali vrednost njih slik po kvadratnih poslikanega platna, po ceni čopičev in pri delu potratenem času. Ljudje so prodajali in kupovali človeške duše, ker se tudi njih duh ni dvigal preko komercialnih disciplin.

V tem nesrečnem času slovenskega Parnasa je delal pesni moj pozabljeni človek. Srečne pesni nesrečnega človeka. Milostno mu je dovolil dvoglavi avstrijski orel skladati verze, in boje se za njegovo mlado dušo, ga je vzel pod svoje varno okrilje.

Naši oficialni listi so skušali izprva ignorirati ta dejstva, ker so morda mislili, da je njih avtoriteta že tako velika, da ne more izostati ta pri njih zelo vdomačena taktika (ki pa vzbuja nehotne razne pomisleke) brez vidnega uspeha. Vzlic te, pri njih priljubljene regule pa je zavzemala nezadovoljnost med akademično mladino nad našimi razmerami vedno večje dimenzije, in nekateri so imeli priliko spoznati, da pride „regula falsi“ še vedno v veljavo. Slovensko dijaštvo je zametavalo program liberalne vedno glasneje, dokler se v resnici ne odcepi od starega programa (?) in se zbira pod novim naslovom: narodno-radikalno dijaštvo.

S tem je bil storjen očiten prelom s starimi tradicijami, (ki so poslale dr. Tavčarju še pred pragom razkola udanostno izjavo v obliki posebne diplome), nove vrste je napolnjevalo vedno večje navdušenje — naši oficialni listi pa so pričeli objavljati takoj na to dan za dnevom serije malo izbirčnih polemičnih spisov, naperjenih proti novi struji narodnega radikalizma.

Tako sta si stali oči v oči dve struji, obe sicer brez pravega programa, a ker je mnogo obetajoče ime „narodno-radikalen“ bolj vlekel, je tudi ta zmagovala. Popolnoma naravno pa je, da je vsako novo gibanje zelo agilno, in ker se je slo narodnim radikalcem poleg tega še za zmago, je pripisovati tem okoliščinam, da so pričeli tudi res z delom, ki so je označevali le kot odlomek svojih misli — z izobrazbo svojega naroda po starem geslu: „iz naroda za narod“. Tako zmaga danes vsaj na videz narodno-radikalna stranka na vsej črti: ona izdaja svoj mesečnik, je ustanovila že nekaj potujočih knjižnic, priredila več različnih predavanj in poučnih ekskurzij, vse to po češkem vzorcu, zdaj sklicuje še velik shod v Trstu — s tem pa je vzbudila obenem gotovo pozornost in zanimanje širših krogov zase.

In kaj so storili naši oficialni listi na to? Po vzoru žensk, katerih duševna zmožnost se prične z „liebäugeln“ in se tu tudi neha, so vzeli v zakup koketerijo, ki se jim je tudi res imenitno obnesla. Ali je bila temu vzrok njih prekanjenost ali docela

Ne vemo, kje živi. Morda leži kje celo mrtev. Saj je vseeno: potem, ko pride milijon tistih strašnih dni, ko človek umira, a mrtev ni...

Najvišji slovenski ljudje so mu obljubljali prostost, življenje, a zbal so se morda iskre, ki je migljala na svetlikajočem se vzhodu.

Kazaška.

Kazaki gredo,
in sulice dolge
jim delajo pot,
da lažje gredo...

In v očeh jim gori,
in v desnica plamte
kakor baklje jim sulice —
in pred njimi na vranu
ponosno-mrzlo — vodnik.

In stepe široke
zvené, zvené...
kot da bi jim pele v slovo
in kot da njih sókolov jasnih
nazaj več ne bo.

„— Oj vodnik, vseh sókolov sokol,
zakaj tvoj pogled je oster in strog,
glej jih vrst nepreglednih,
glej jih sulice zavednih,
vse, vse gre s teboj in z nami gre bog.“

pomanjkanje hladnega kriticizma in le nekako nejasno frfotanje nasprotnih krogov — o tem govorimo morda kdaj kasneje, iz historičnega stališča. Resnica je le, da so opustili narodnemu radikalizmu izprva nasprotni in sovražni krogi — ker so menili videti v tem zelo nevaren naraščaj slovenske inteligence — svojo ostro polemiko, v mnenju, da jih pridobe prej s prijazno besedo na svojo stran, kakor pa bi mogli uničiti s svojimi napadi novo gibanje. In zgodilo se je podobno kakor v znani basni, kjer obišče volk mlade kozice. Vlogo nimbusa voditeljev novega gibanja, ki je prihajalo pod zastavo narodnega radikalizma, so prevzeli naši liberalni časopisi s svojimi slavonspevi na tiste posameznike, ki so se jim zdeli merodajni ali vsaj večje pozornosti vredni v novi narodno-radikalni struji, nadejaje se, da jih pridobe s to javno pohvalo zase, če ne že po svojem prepričanju, pa vsaj iz hvaležnosti. Poleg tega pa so še lahko računali, da je slava za mladega človeka strup, ki ga nagiba tisti strani, odkoder pride ime in priznanje in najsi izvira to iz sreče ali le iz gole koketerije. In prav nekateri zadnji pojavi so pokazali, da se že večkrat imenovani oficialni listi niso zaračunali v svojem kalkuliranju, tako da se vprašamo danes prav upravičeno: Kaj je pravzaprav narodni radikalizem slovenske visokošolske mladine, ali je le lakaj našemu liberalizmu ali pa temelji na svojem lastnem duševnem poletu? Up nekaterih krogov — narodni radikalizem: kaj hoče? to je vprašanje, na katerega si želi marsikdo precizen odgovor, jasen v svojih tendencah in prozoren v svojih namenih in delu. Kajti poleg golega ustanavljanja knjižnic in prirejanja predavanj nima naslov „narodno-radikalen“ nobenega pomena, pade s tem le na nivo prazne besede.

Čuli smo tudi od raznih strani, da naj je princip nekaterih akademikov, vzdržati se v vsakem oziru kakega političnega gibanja ali celo demonstracije, kar pa se ne sklada niti z razvojem niti z imenom narodno-radikalne struje. Taka nejasnost v pojmih je sicer mladim, premalo izkušenim ljudem odpustljiva, ali vendar si želi sleherni ravno v utemeljevanju pro-

„Oj batjuška, kje si pustil oči,
kaj strmiš, če ni rož pod nogami,
in če je pot vsa od krvi?“

Pojó in gredo —
in pred njimi gre smrt
svojo žalostno pot,
kot zastava vihra
ji črna perot. —

„Oj batjuška, kje si pustil oči,
kaj strmiš, če ni rož pod nogami,
in če je pot vsa od krvi?“

„Oj sokole jasni — mi smo zašli
in vse drugo solnce je tukaj
in vse drugo nebo nad nami žari,
poglej na zapad — in nikar ne ukaj!“

„Jaz vidim, kako nas s hrepenečimi
iščejo naši bratje očmi
in kako tiho umirajo,
ko rešitve ni —“

„Oj batjuška, sulice — baklje
nam še ne ugasnejo,
še pride dan,
ko posvetimo z njimi
pod tužni Balkan. —“

grama in imena „narodno radikalen“ popolen odgovor, da tudi vsi vemo, kaj pravzaprav hočete. Govoriti o pojmi, katerih pomena ne poznamo, pa je prav tako absurdno kakor neodpustljivo in tega si vendar narodno-radikalni akademiki ne dajo očitati?

Ker je posneti iz časniških poročil, da se nameravajo udeležiti razni starejši slovenski politiki shoda narodno-radikalnega dijaštva v Trstu, kakor dr. Rybař, dr. Tuma itd., je zelo verjetno, da pričakujejo tudi ti istega odgovora: kaj hoče narodno-radikalna struja? Nekaj podobnega je najti tudi med članki, ki jih posvečajo nekateri nemški časopisi predstoječemu „radikalnemu shodu“ v Trstu.

Prav zaradi zanimanja, ki ga goje interesirani krogi, je dolžnost prirediteljev shoda, da ne puste niti sebe niti svojih ožjih kolegov niti drugih poslušalcev domov z velikim vprašanjem, kajti s tem bi pokazali, da niti sami ne vedo, kaj hočejo; da ne delajo za stvar, ampak pripravljajo pozavne sebi; ali pa celo, da je bila javna pohvala nekaterih listov tako uspešno sredstvo, da so bili oni sicer izvoljeni, ali najdeni preslabi, in jih je mladeniče prekanila stara koketa s svojim dobrikajočim se glasom.

Mi vemo, da ne pričakuje nihče s tem shodom nenadnih političnih izprememb ali karkoli podobnega, da je morebitna dobra volja združena s pomanjkanjem vsakega globokega resnega vpogleda v naše življenje ali celo z absolutno nezmožnostjo samostojnega nastopa, vendar rešpektiramo v slehernem njegove misli in nazore, ki jih je treba seve izpreminjati in neprenehoma popolnjevati, da nadomesti domišljijo resnično znanje. In prav zaradi tega, ker spoštujemo tudi v otroku človeka, pričakujemo z odkritim zanimanjem tok in tek shoda.

Mir — sklenjen.

Hitro kakor blisk se je raznesla iz malega severoamerikanskega mesta Portsmoutha vest, da se je doseglo med ruskimi in japonskimi pooblaščenici sporazumljenje, katerega posledica je bila mirovna pogodba, ki jo podpišejo zastopniki imenom svojih držav. Razen v predzadnji številki našega lista označenih pogojev — odstop Port Arturja in Mandžurije in protektorata nad Korejo Japoncem — so odstopili Rusi še polovico otoka Sahalina, in to je bila tudi njih največja in zadnja koncesija. Japonska je zahtevala nele cel otok Sahalin in vse pravice ribarenja v ondornem vodovju, ampak tudi povrnitev vseh vojnih stroškov; prav tako pa je zahtevala od Rusije, da ji mora prepustiti vse tiste ladje, ki so iskale svoj čas v neutralnih lukah zavetja in je hotela omejiti število ruskih ladij na daljnem Vzhodu na nekaj posameznih križark.

Kakor je videti, je stavila Japonska vse polno prav tako velikih kakor težkih pogojev, ki bi bili za Rusijo poleg tega še tako poniževalni, da jih res ni mogla in ni smela sprejeti, če ni hotela trpeti na svojem ugledu več kakor s celo vrsto izgubljenih in ponesrečenih poskusov na bojišču na suhem in na morju.

Dosega miru pod temi pogoji je za Rusijo velika zmaga, ne sicer na krvavih poljanah Mandžurije ali negotovem Vzhodnem morju, ampak pri zelenih

In v očeh jim gori,
in v desnicah plamte
kakor baklje jim sulice —
in pred njimi na vrancu
visoko-ponosno — vodnik ...

Naša parola.

Črez polje pisano smrt hiti,
hiti in bridko kosó vihti;
ne smilijo se ji rožice vse,
ne smili se ji moje dekle,
ki po sestricah žaluje in mre ...

Vihti na široko ostro kosó
in dviga visoko bridko kosó
in seka po rožah, da več jih ne bo,
in gre po delu k deklicam v vas
pa trka na okno in kliče na glas:
— Odprite, mladenke, ker prišel je čas! —

Pa če vse rože smrt pomori
in vse devojkje smrt pokosi:
fantje, na vzhodu jutro gori,
v naših sreih je žalosti ni,
nam se na delo mudi! —

diplomatskih mizah, in zgodovina nas uči, da so včasih taki uspehi dalekosežnejših posledic, kakor najkrvavejša zmaga.

Na vsak način pa se ima zahvaliti car največ svojemu pooblaščenцу Viteju, ki je bil sicer odposlan več po volji ruskega ministra za zunanje zadeve, grofa Lambsdorfa, kakor pa po njegovi iniciativi, ki je hotela imeti neprimerno manj zmožnega Muravjeva, ljubljenca starega Pobjedonosceva, na mirovni konferenci. Zdaj seveda, ko je rešil Vite oficelni Rusiji največ, kar se je sploh rešiti moglo, ko ji je izvojeval to, česar ni zmozel niti Kuropatkin niti Linjevič niti Roždestvenski — zdaj pripoznava tudi car veliko diplomatsko in državnopravno zmožnost Viteja, in če so različne vesti, ki najdejo zlasti pri novic željni časopisih svoje varno zavetje, resnične, se peča car z mislijo, imenovati Viteja ruskim državnim kancelarjem (slično mesto, kakor je je zavzemal Bismarck) in mu poveriti reformiranje notranjih državnih razmer.

Razen nekaterih ruskih, vojni zelo naklonjenih časopisov in japonskega širšega ljudstva in vojakov se veseli ves svet, da preneha po osemnajstmesečnem prelivanju krvi splošna moritev na daljnem Vzhodu. Pretečena vojna, ki je prinesla brezdvomno tudi vojni tehniki bogatih izkustev, je bila ena najbolj krvavih, kar jih pomni nova zgodovina, po številu armad ena najštevilnejših in po njenih stroških ena najdražjih. Veliko nad 100.000 mož je našlo smrt pod krogli in bodali, nad milijon moštva si je stalo še pred nekaj ur nasproti kakor dva najzakletejša sovražnika, skupni vojni stroški znašajo veliko nad 8000 milijonov kron. To so dejstva, ki so morala vplivati tudi na najhladnejšega diplomata. Poleg tega pa je stala Japonska že na pragu svoje izmučenosti, poslala je že zadnjega moža na bojišče — car bi jih pa poslal lahko svojih vsaj še blizu štiri milijone, in prav zdaj mu je ponujalo troje največjih bančnih podjetij ogromna posojila. Vse to so morali Japonci pray dobro preudariti, in izprevideti, da je prišel prav zdaj tisti čas, ko se morda zavrti kolo sreče. In zato so se zadovoljili s Port Arturjem, Mandžurijo, protektoratom nad Korejo in s polovico Sahalina. Res je sicer, da se je zavezala Japonska, vrniti Mandžurijo Kitajski, ali vzlic temu mora pripoznati vsak, ki je le količkaj poznan v razmerah na Vzhodu, da so tudi ostale pridobitve za Japonce največjega pomena, kajti s tem je dana državi, katere teritorij se je razpenjal do zdaj le po otokih, tudi opora na kontinent. Japonska se je dvignila z zadnjo vojno na eno najmočnejših držav, pri kateri išče prijateljske zveze nič manjša država, kakor Anglija.

Da pa so se pogajanja tako hitro in tudi z uspehom končala, ima nemale zasluge predsednik Združenih držav severoamerikanskih Roosevelt.

Zelo dvomljivo pa je mnenje, ki so je objavljali zadnje dni nekateri nemški časopisi, ki so spominjali na onega Aleksij Mihajlovič Gorčakova, ki je sovražil Avstrijo iz dna svojega srca, češ da je to le gubernija in nobena država, bil pa obenem propagandist za ideje panslavizma, češ da Rusija nikdar ne miruje, ampak se vedno pripravlja: sammelt sich. Gorčakov je sicer res dejal: „Sa Russie ne boude pas elle se recueille“, ali pri tem je treba pomisliti, da se je rodil Gorčakov leta 1798 in da ima ruski narod važnejšo misijo na zapadu, kakor pa je krotitev Japoncev na vzhodu ...

Kriza na Ogrskem.

Krona in koalicija.

Ker je koalicija neizprosna in ne odneha niti za ped od svojih skrbi, je pričelo skrbeti ne le Fejervarya, ampak tudi krono. Habsburška politika sicer ni vajena trpeti ugovorov in hodi rada brezobzirno po svoji poti naprej, ali Ogrska ji vali že zopet kamen pod noge. Kaj torej storiti? That is the question, to je vprašanje! In krono je pričelo skrbeti, posebno pa še, ker je izšla pred kratkim časom knjižica, ki pozivlje Ogre, da naj se upro Habsburžanom in postavijo na prestol kakega hohencolernskega princea. Saj ima nemški cesar tako mnogo sinov in samo eden pruski prestol! To bi bilo res krasno: pa bi si podajala dva Hohencolerna roke preko Dunaja. Kakor rečeno, je začelo krono prav zelo skrbeti in opirati se je pričela na — socialne demokrate. To je nekaj najnovejšega v ogrski krizi, stvar, ki ji niti resnost položaja ne vzame neke posebne komičnosti. Habsburška dinastija — kar čutimo tudi Slovenci vsa stoletja, od kar smo pod njenim žezlom — ni pokazala še nikdar pravega smisla za ljudske pravice, zdaj pa postaja naenkrat demokratska in se proglašja solidarno z

možmi, ki zahtevajo splošno volilno pravico na Ogrskem, kateremu boju načelujejo socialisti, ki so mu dali tudi iniciativo. In der Not frist ... Namen krone pa je zelo prozoren: ker je njeno stališče na Ogrskem nevzdržljivo, ker ni mogoče poravnati razdora med koalicijo in vladarjem, se skuša napraviti krona z uvedbo splošne volilne pravice popularno in interesirati ljudstvo na važnejših socialnih problemih, kakor pa je blazna zahteva po ogrskem poveljevalnem jeziku v vojski. Zdaj stopa krona iz svoje defenzive v ofenzivo in koalicijo pod Košutom napaja resnični strah! Jasno je namreč, da ne napolnuje najvišjih oseb, ki so se sprijaznile z idejo splošne, tajne in direktne volilne pravice, tako vzvišen čut pravice, ampak da so storile to za radi tega, ker se jim obeta, napraviti iz Ogrske drugo Avstrijo v nadeji, da morajo tako zakriti svoje teroriščne tendence z nacionalnimi prepiri in ribariti v kalnem.

Nasprotniki splošne volilne pravice.

Ravnanje opozicije v zadnjem času ji vzame vse naše simpatije. Revolucionarji na Ogrskem, pod vodstvom svojega Košuta, so dejali, da prihajajo v znamenju pravice. Zdaj pa so se razkrinkali ti veliki prijatelji svobodnega razvoja narodov v naši monarhiji kot navadni politični pustolovci. Kaj nima Košut res ničesar drugega na sebi, kakor le ime svojega očeta? On in njegovi drugi so za splošno volilno pravico, pa samo za take, ki so večji madjarščine v govoru in pismu. Slovaki, Hrvati, Slovenci, Rumuni in Nemci nimajo torej nobene volilne pravice po njih misli. Morda pa so za splošno volilno pravico tedaj, ko se jim posreči madjarizirati vse te razne narode, ki prebivajo v njih državi? In ti revolucionarji — ki bi bili radi samostojni rajši danes kakor jutri, kar je sicer pravično in odgovarja najvišjim tendencam vsakega naroda — so pričeli govoriti kar naenkrat o velikanski nevarnosti, ki naj preti monarhiji s splošno volilno pravico na Ogrskem. Patriotizem je drugače lepa beseda, a če že ne drugod, je pa vsaj tu popolnoma nepotrebna.

Makedonija.

(Grške in bolgarske čete.) Veliki vezir je poklical k sebi ekumenskega patriarha in zahteval od njega, da vpliva z vsemi mogočimi sredstvi na metropolite, ki podpirajo divjanje grških vstaških čet. Patriarh mu je odgovoril, da sicer stori to, a grške čete so organizirane le kot reakcija proti divjanju bolgarskih čet.

Bolgarija.

(Volitve v Sofiji.) V glavnem mestu Bolgarije so imeli te dni občinske volitve, pri katerih je zmagala vladna stranka na prav sijajen način. Opozicija se volitev skoro nikjer ni udeležila.

Kreta.

(Spopadi.) Vstaši in vojaštvo in orožniki velesil so se spopadli. Prvih je bilo 250, drugih 700. Vstaši so se morali umakniti, ker jim je po 14.000 izstreljenih patronah zmanjkalo streljiva. Na bojišču so pustili 8 mrtvecev. Največ izgub so imeli Rusi, katerim je padlo 15 mož; ranjencev so imeli 58.

Italija.

(„Atentat“.) Štirje pod dvajset let stari kmetski fantje so nastavili na pot, po kateri se je pripeljala italijanska kraljica, ped visoko kamenje. Največji kosi so tehtali 6 — 8 kg. Vladni listi poročajo brž o atentatu na kraljico (dogodek se je vršil po noči), če tudi je jasno, da izvira vsa stvar le od jeze, ki jo ima navadno ljudstvo napram voznikom avtomobilov in da storilci — ki so jih že prijeli — niti znali niso, kdo se pripelje po cesti.

Francoska.

(Štrajki v arzenalih.) 3000 delavcev v mornaričnem arzenalu v Lorientu in 6000 delavcev iz arzenala v Toulonu je štrajkalo zaradi prenizke plače. Ker jim je ministrstvo za mornarico povišalo plačo in razpisalo premije za posebno spretno izvršena dela, so se vrnili delavci nazaj v arzenale na delo.

Vatikan.

(Zaradi kritike evangelija.) V Rimu zboruje posebna po papežu ustanovljena komisija, ki se peča s študijami in razlaganjem evangelija. Te dni pa so izključili od nadaljnih sej in ga poslali domov nemškega priorja minoritov, Davida Flemminga, ker je branil francoskega duhovnika Loysija, znane po svoji ostri kritiki današnje razlage sv. pisma.

Danska.

(Zaprta anarhist.) V Kopenhagenu, glavnem mestu Danske, so prijeli urednika anarhističnega lista

„Skorpion“ in ga zaprli, ker je v svojem listu in že prej na shodu bruhal nebrzdano proti vladi.

Španija.

(Lakota.) V Sanceju so plenili brezdelniki, gnani po hudi lakoti, pekarni in druge podobne prodajalne. V Lebriji je prišlo ljudstvo pred mestno hišo in zahtevalo kruha in dela. Vlada jim je odgovorila s tem, da je pomnožila v mestu — varnostne organe.

Maroko.

(Afera s Francijo.) Francoski poslanik je dobil na prosto, da zahteva oprostitev zaprtega Alžirca tekom 24 ur in odškodnino v gotovem znesku. Če mu ne ugotovi sultan, naj zapusti Fez. Francoski minister zunanjih zadev meni, da je bolje, poslati na alžirsko-marokansko mejo nekaj vojaštva, kot za sultane najuspešnejše sredstvo.

Perzija.

(Proti tihotapstvu.) Perzija se pogaja z Rusijo za nakup dveh manjših bojnih ladij, ki jih meni imeti za križarenje po Perzijskem zalivu, kjer se je tihotapstvo v zadnjem času neverjetno razvilo.

Dogodki na Ruskem.

Priprave za volitve.

29. avgusta (po ruskem koledarju 16. avgusta) se je vršil prvi sestanek posebne komisije, katere naloga je izdelati posebni volilni zakonik za predstoječe volitve v duma. Ali je namenjen ta za vse volitve ali samo za to, ki se vrši letošnje jesen, ali veljaj na volilnih shodih popolna prostost govora ali ne in kdo prevzame odgovornost za red na volilnih shodih — o vsem tem mora komisija šele ukrepati.

Volilni imenik.

Vladi dela sestava volilnega imenika obilo težko, tako da mineta najmanj dva meseca, predno so imeniki sestavljeni. Mestna občina petrograjska je dala že 50.000 rubljev v pokritje stroškov, ki jih ji povzročijo imeniki, poleg tega pa naj se porabi del gorenje svote za prireditve volilnih shodov.

Kmetski punti.

Nezadovoljnost med kmetskim prebivalstvom narašča vedno bolj. V Kavkazu so se uprli kmetje in niso hoteli odračunati desetine graščaku. Ko so pomagali temu kazaki do svoje pravice, je prišla nad tisoč glav broječa četa kmetov, ki so zahtevali žito nazaj. Ker so kazaki kmete le s tem pregnali, da so streljali na nje, so jih sedem ubili, mnogo pa težko ranili. Zdaj pa prihajajo tudi iz notranje Rusije poročila, da se upirajo kmetje in da jih prešinja revolucionaren duh. Kmetski punti so razširjeni baje celo v štiriindvajsetih gubernijah.

Rusko-japonska vojna.

Pregled najvažnejših dogodkov.

1904.

8. februarja napade japonski admiral Togo s svojimi torpedovkami na zavraten način sredi noči pred Port Arturjem stoječe ruske ladje.
13. aprila zadene portarturska oklopna „Petropavlovsk“ ob mino in se v dveh minutah potopi. Reši se le dvajsetina moštva. Utonila sta tudi najmožnejši ruski admiral Makarov in slavni ruski slikar Vereščagin.
30. novembra osvoje Japonci 203 meterski grič in dobe s tem ključ Port Arturja v svoje roke.
2. decembra razstrele Japonci z 203 meterskega griča vse v portarturski luki se nahajajoče ruske bojne ladje.

1905.

1. januarja se uda Port Artur. Steselj kapitulira.
1. marca bitka pri Mukdenu. General Kuropatkin izgubi 80.000 mož. Beži proti severu. Prosi za demisijo. Linjevič njegov naslednik.
27. maja uniči Togo obe baltiški eskadri. Ruska admiral Roždestvenski in Nebogatov sta japonska ujetnika.
8. junija opominja Roosevelt obe državi, da naj skleneta mir.
13. julija imenuje car Viteja ruskim pooblaščencom za mirovna pogajanja z Japonci.
9. avgusta pričetek mirovnih pogajanj.
29. avgusta 1905 sklenejo pooblaščenca mir.

Štajersko.

Protestni shodi proti nemškemu tollovajstvu v Celju. Na Štajerskem se prično prirejati ljudski shodi po raznih krajih. Na teh shodih se bo opisovalo zadnje dogodke v Celju, ko je nemška tollovajska druhal roparsko napadla slovensko posest. Ljudstvo naj na teh shodih izve čisto resnico o namenih celjskih pangermanov in vidi, v kaki nevarnosti se nahajajo celjski domačini, t. j. Slovenci, pred pritepeno prusko druhaljo. Osobito se mora na teh shodih ožigosati postopanje celjskega državnega pravdnika, ki ni zaplenil onih števil „Vahtarice“, ki je ščuvala na poboj Slovencev. Ob enem se morajo staviti resolucije, po katerih naj poslanci interpelirajo vlado direktno glede teh tollovajstev in proti postopanju Gleispachovem o zadevi protežiranja politikujočih pangermanskih uradnikov.

„Domovina“ izborna prijemata pisarje okoli „Vahtarice“, kateri kar sape zmanjkuje vsled korektnega pritiska v „Domovini“ na vsako prusko laž. Celjski in štajerski Slovenci so lahko ponosni na list, ki zna z jasno doslednostjo braniti pravice naroda pred umazanimi nemškimi rokovanji.

Slovensko kmetijsko šolo nameravajo ustanoviti štajerski rodoljubi. Za ustanovitev iste se delajo resne priprave. To započetje je pozdraviti z veseljem, ker se na ta način postavijo štajerski kmetovalci v kmetijstvu na lastne noge.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 3. septembra ob 10. uri dopoldne v Bočni. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo o uradni učiteljski deželni konferenci v Gradcu. Poroča g. Fran Kocbek. 4. XVII. skupščina „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Pulju. Poroča g. Ignac Šijanec. 5. Slučajnosti. Gostje dobrodošli! Radi kosila je pravočasno javiti g. nadučitelju v Bočni. Ker je to zborovanje zadnje pred počitnicami, je upati mnogobrojne udeležbe.

Za svoje izzivanje bodo nemške zgage zdaj skupile, kar iščejo. Vsled podtikanja c. kr. okr. glavarju Antonu Čapeku v Slov. Gradcu, da je ravnal nekorektno pri šoštanjskih volitvah, je glavar prosil namestništvo, naj uvede disciplinarno preiskavo. Tu se bo pokazalo, kdo postopa nekorektno in kdo obrekuje. Špas utegne biti drag za nemčurske izzivače.

V Velenjah prirede v proslavo 20-letnice družbe sv. Cirila in Metoda veliko narodno slavnost dne 8. septembra.

Iz Konjic. Čitalnica v Konjicah priredi v „Narodnem domu“ dne 8. septembra popoldne ob 3. uri Prešernovo slavnost spojeno s petjem, godbo in raznimi zabavami. Natančnejši spored je razviden iz lepakov. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, ste vabljeni tem potom vsi, ki z nami čutite, najpristržneje.

Kdo plača? namreč nemške dolgove v Celju, ki že gredo čez glavo nemškim bahačem? Svojo zadolženo kocino pa še vedno pokrivajo z bahatostjo. Za drag denar bodo postavili zdaj na Aninem vrhu Bismarkov stolp ali „Narrenturm“ kakor ga prav imenuje „Domovina“. Nekaj se mora kuhati v tem nemškem močvirju, ki ga pokrivajo z rožicami. Morda se nadejajo tollovaji, da nazadnje vse njih dolgove plačajo — Slovenci?

V Brežicah je ugrabila nemila smrt lastnika znane slovenske trgovine Fr. Varleca, veletrgovca, uda okrajnega zastopa, člana Posojilnice, Čitalnice, Sokola, družbe sv. Cirila in Metoda v Brežicah. Prijatelji so spremili truplo prezgodaj umrlega, šele 44 let starega moža v Pišce, kjer so ga položili v grob poleg njegovih starišev. Blag mu spomin!

Dopolnilna deželnozborna volitev bo namesto odstopivšega Karola Pfrimerja v Mariboru dne 30. septembra. Vsenemška obrtniška stranka hoče kandidirati tovarnarja Negerja, druga vsenemška struja se pa poteguje za dr. Stauderja iz Gradca.

Narodni grehi. Vkljub prepričanju, da so Nemci naši smrtni sovražniki, smo Slovenci še vedno tako nespametni, da jim uprav v roke potiskamo palico, s katero nas tepo. Po raznih krajih obmejne domovine, posebno pa na Štajerskem in Koroškem vidimo na slovenskih gostilnah in prodajalnah še vse polno nemških napisov. Pa tudi drugače naše ljudstvo še vedno greši narodno, kar je dokaz, da je še vedno premalo priučeno v narodnem oziru. To pa, kar je nedavno zagrešil neki slovenski okrajni šolski svet na Spodnjem Štajerskem, presega res že vse meje narodne otrplosti. Dotični okr. šolski svet je namreč doposlal nekemu uradu na Štajerskem nemški pisano

poročilo. To poročilo pa je sestavljeno v taki žalostni nemščini, da se jej Nemci nehote sami smejejo. Ali se ne pravi to metati se našemu sovražniku pod noge? Naše ljudstvo je treba še temeljiteje podučiti v narodnem oziru, kaj sme in kaj ne sme. Podajmo mu več konkretnega učila! Pri nas se na dolgo in široko priporoča knjige, ki nimajo nobenega narodno vzgojnega smotra, zares narodnih virov pa naša javnost ne priporoča in jih enostavno zamlčuje. Zakaj tako, ne vemo. Pri tej priliki opozarjamo na knjižico „Naši narodni grehi“, ki je izšla pred leti. V tej knjižici se na umljivi način opisujejo vsi narodni grehi in njih nasledki za narod in posameznika. Uredništvo „Našega Lista“ je rade volje pripravljeno posredovati razprodajo te zanimive knjižice in sprejemati naročila. En izvod stane 30 vin.

Koroško.

Podporno društvo za slovenske dijake na Koroškem. Na Koroškem se je ustanovilo za slovenske koroške dijake, posebno za visokošolce podporno društvo s sedežem v Celovcu. To društvo je potrebno tembolj, ker se podporni društvi za koroške dijake v Gradcu in na Dunaju brigata le za Nemce, v kolikor pa podpirata Slovence, godi se le v namen ponemčenja slovenskih dijakov, ki naj postanejo odvisni od nemške milosti. Slovensko podporno društvo se je postavilo na popolno rodoljubno in praktično stališče. Odbor sestavljajo uzorni rodoljubi, katerim je na srcu blagor slovenskega dijaka. Zanimanje za to društvo je veliko, ker že dozdaj je pristopilo šest ustanovnikov in mnogo rednih članov. Ustanovniki plačajo 100 K enkrat za vselej, pravne osebe 200 K, redni člani pa po 5 K na leto. Odbor se obrača do vseh Slovencev za podporo. Doneski se pošiljajo g. prof. Apihu v Celovec, Vetrinjsko predmestje 26.

Šolske razmere v Dholici. V Dholici se je zidala šola, ki stane lepih 60.000 kron. Šola pa ne odgovarja vsem pravilom in zahtevam, ker se ni poslušalo pametnih ljudi in osobito ker so imeli „Schulvereinovec“ vmes svoj vpliv. Ta ponemčevalna zalega, obstoječa po največ iz Plajberskih tovarniških uradnikov in od tovarne odvisnih domačinov, se silno prizadeva to šolo popolnoma dobiti v oblast „Schulvereina“. Značilno za zlobo teh ljudi je dejstvo, da nameravajo dobiti šolo v svojo oblast zdaj, ko so slovenski občani že odplačali celih 57.000 K in ostane za odplačati le še 3000 kron. Zdaj se vsiljuje namreč „Schulverein“ s svojimi kronami in hoče „pomagati“ na odplačevanju, da bi se potem lahko šopiril po šoli, plačani s slovenskimi žulji. Ako pa zmorejo domačini svoto 57.000 kron, bodo zmogli tudi še ostalih 3000 kron, ne da bi se „piklhauba“ košatila po novi šoli. — Hinavske nemške Korošce pa silno jezi vstrajnost slovenskih narodnjakov v Dholici, ki nočejo dati svoje šole takim ljudem na razpolago. Posebno pa se zaganjajo v novega provizorja. Le-ta je nedavno zagrešil „nečuveno predrznost“, da je otrokom v 3. in 4. razredu pobral nemške knjižice, ki so jih med nje razdelili prusaški učitelji ob priliki šulferajnske slavnosti. V knjižicah veje zopern vsenemški duh, s katerim hočejo zastrupiti slovensko dušo. Vsled nastopa provizorjevega so silno zrastle grebeni ponemčevalnih učiteljev in napravili so kar štiri pritožbe zoper provizorja na okrajni šolski svet v Celovcu, češ da je njegov korak „uradna razžalitev“. A niso vspeli! Dobili so iz Celovca dolg nos in zdaj se še huje pené jeze v svoji strupeni onemoglosti. Provizorja tudi hočejo prisiliti, da bi otroke v veronauku poučeval v nemškem jeziku in sicer v 1. in 2. razredu nemške otroke, t. j. ponemčene, v 3. in 4. pa tudi slovenske izključno v nemškem jeziku. Na to bi Slovenci lahko odgovorili in rekli: najprej samonemške abecednike ven iz šole in nadomestite jih s slovenskimi oziroma slovensko-nemškimi in podučite slovenske otroke prva tri leta izključno v materinem jeziku, — odpravite krivice, ki jih delate vi, potem se drznite ziniti besedico proti pravičnemu nastopu od slovenske strani!

Državnozbornske dopolnilne volitve za sodno okraje Celovec, Dobrlaves, Železna kapla, Velikovec in Trg so razpisane na dan 10. oktobra t. l.

Primorsko.

Nadvojvoda Rainer je došel v sredo v Divačo, da pregleda na vajah se nahajajoče čete v Divači, Št. Petru in na Rakeku. Po dovršenih vajah odpo-tuje v Romeno na južnem Tirolskem k tamošnjim cesarskim manevrom.

Zloba irredentistov. „Gorica“ prinaša članek o tolovajstvu irredentovcev nasproti primorskim Slovence. Najprej navaja poročilo ultra italijanskega lista „Il Gazzettino Popolare“ o tolovajskem obnašanju neke družbe laških mladeničev pripadajočih irredentovskemu društvu „Circolo Apollo“ v Krnici na Gorškem. Ondi je vdrla ta družba v krmo gozdnega nadčuvaja ter na nečuten način sramotila Slovence, razbijala po gostilni in napravila obilo škode gostilničarju. Razsajajoči se niti niso zmenili za opomine krčmarja, ki jih je prosil, naj bodo mirni, ker leži v hiši na smrt bolna žena. Naposled jih je zapodil iz hiše, a še zunaj so besneli dalje, metali kamenje v hišo in psovali Slovence. — Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v Kostanjevici na Krasu, kjer pa je laški izzivač dobil par krepkih bre. („Vahtarico“ je nekdo potegnil, da so Slovenci v Kostanjevici Laha umorili!) Take in enake reči kakor na severu gode se dan za dnem proti našemu narodu na jugu naše domovine.

Strankarstvo med primorskimi Italijani. Med takozvano irredento, ki je sad židovske špekulacije in med poštenimi Italijani je istotak razloček, kakor med požidovljenimi odnosno popastorovljenimi in poštenimi Nemci. V Trstu se je ustanovilo društvo laških dijakov, čegar stremljenje je baje proti židovski irredenti. Društvo nosi naslov „Avanguardia giovanile del Litorale“. Društvo hoče raztegniti svoje delovanje čez vse Primorje. Irredentovska mladež je dijake vračajoče se od nekega sestanka napadla, pa je bila tepena.

Nemci v Istri. V Istri je med 335.000 prebivalci 7000 Nemcev. V zadnjih letih se opaža precej živahno gibanje Nemcev za hrbtom Italijanov in Slovanov. V Pulju, Opatiji, Rovinju, Piranu itd. je večina važnejših podjetij v nemških rokah. V Pulju, kjer je 8% Nemcev, si v kratkem ustanovijo svoj list. Tako delajo Nemci povsod. Povsod „branijo“ svoje nemštvo, pri tem pa širijo svoj politični kolobar. Fraza, da so Nemci „kvas narodov“ je prikriti izraz za nemško prodiranje v tujo posest. To je edini namen Nemcev, ne pa „kvas“.

Doma in drugod.

Osebnosti. Kamniški okr. glavar g. dr. H. pl. Cron je imenovan deželni svetnik pri deželni vladi na Kranjskem. Deželni svetnik g. G. Friedrich je stopil v pokoj. — Notar g. Al. Pegan je premeščen iz Radeč v Idrijo.

Solska razstava se je otvorila v Ljubljani dne 31. m. m. Razstava je v prostorih dekliške osemrazrednice pri Sv. Jakobu. Vstop je brezplačen vsak dan od pol 9. do pol 12. ure dop. in od 2. do 5. ure popol. Zaključila se bo na dan Prešernove slavnosti dopoldne ob 10. uri.

Prešernov spomenik. Dela pri spomeniku so do malega dovršena. K udeležbi slavnostnega odkritja se oglašajo razna društva in korporacije, tako da bo odkritju prisostvovala ogromna množica naroda. Na slavnostni dan se bodo prodajale tudi spominske kolajne na Prešerna.

„Slava Prešernu“. Za to naši mladini namenjeno knjižico oglašja se vsak dan obilo naročnikov iz vseh krajev. Naj pa bi tudi ne bilo slovenske hiše, ki bi si ne omislila tega lepega spomina na našega pesnika prvaka. Knjižica stane 60 vin. in je dobiti pri knjigotržcu L. Schwentnerju v Ljubljani.

Pozor! Zveza slovenskih odvetnikov nam piše: Med širšim občinstvom še vedno vlada napačno mnenje, da se s kako pritožbo pri oblasteh več doseže v nemškem, kakor v slovenskem jeziku ter se vsled tega vlagajo posebno na centralne urade vloge v tujem jeziku. Na ta način sami zapostavljamo svoj jezik in se ni potem čuditi, če nam oblasti večkrat odgovarjajo v nemščini kakor v slovenščini. Vloge na ministrstvo se morajo principijelno vlagati v slovenščini. Ministrstvo mora potem samo skrbeti za porabne prevode ter nastaviti vsled tega v svojih uradih slovensčine zmožne uradnike. Občinstvo pa se opozarja, da naj vsako zapostavljanje slovenskega jezika nemudoma prijavi z upošiljativjo dotičnih uradnih rešitev ter potrebnimi prilogi društvu „Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani“ ozir. na naslov predsednika dr. Karla Triller-ja, odvetnika v Ljubljani, ki redigira brezplačno vse potrebne pritožbe v čuvanje pravic slovenskega jezika ter jih vloga v rešitev na kompetentna mesta.

Shoda narodno-radikalnega dijaštva v Trstu se udeležijo tudi češki dijaki pod protektoratom vseučilišnih profesorjev gg. dr. Chodounskega in dr. Stoklase, in profesor tehnike g. Hrasky. — Slovenski dijaki potujejo skupno s češkimi izletniki 5. sept. zjutraj s poštnim vlakom ob 4. uri 55 minut iz Ljubljane, (iz Maribora ob 11. uri 34 minut, iz Celja ob 1. uri 50 minut, iz Zidanega mosta ob 2. uri 56 minut ponoči.) Kdor se pelje z brzovlakom (odhod iz Maribora ob 2. uri 47 minut, iz Celja ob 4. uri 14 minut, iz Zidanega mosta ob 4. uri 48 minut ponoči, iz Ljubljane ob 5. uri 59 minut zjutraj) pride v Postojno ob 7. uri 28. minut zjutraj. — Zajutrek. — Postojnska jama. (Znižana vstopnina.) — Opoldan cenjen skupen obed. — Odhod v Trst s poštnim vlakom ob 3. uri 4 minute popoldan. — Kdor ne reflektuje na Postojno, naj se pripelje s tem poštnim vlakom naravnost v Trst (odhod iz Maribora ob 8. uri 15 minut, iz Celja ob 10. uri 15 minut, iz Zidanega mosta ob 11. uri 8 minut, iz Ljubljane ob 12. uri 58 minut.) Po prihodu v Trst takoj v „Narodni dom“, kjer se porazdele brezplačna stanovanja. Prijave nemudoma na „Prosveto“. Naslov shoda: Radikalni shod Trst (za event. brzojavke).

Kletarski tečaji. Meseca septembra bo imel deželni potovalni učitelj g. Fr. Gombač 4 dvodnevne kletarske tečaje, in sicer: dne 6. in 7. sept. v Vipavi, dne 13. in 14. sept. v Semiču, dne 15. in 16. sept. na Maverlu (nemško), dne 21. in 22. sept. v Krškem. Pouk, ki bo združen s praktičnimi razkazovanji, bo trajal vsak dan od 8. zjutraj do 12. ter od pol 2. do 5. popoldne. Revni vinogradniki, odnosno njihovi sinovi, dobe vsak dan po 1.—K do 1:40 K podpore. Vsakega predavanja se sme udeležiti poljubno število ukaželjnih vinogradnikov iz gori navedenih in drugih občin, toda podpora se podeli v vsakem učnem kraju le 30 revnim udeležencem. Udeleženci, ki žele dobiti podporo, naj se zglase vsaj 5 dni prej pri kmetijski podružnici ali pri županstvu v Vipavi, v Semiču, v Krškem in za Maverle v Dobličah.

Vse cenj. naročnike, ki niso še poslali naročnine za drugo polletje, prosimo, da blagovolé storiti to čim preje.

Strahovit požar je bil ta teden v Schmöltnitzu na Ogrskem. Upelil je do 200 hiš in dve cerkvi. Pogorela je tudi velika tobačna tovarna.

Konec francoskega špekulanta. V Parizu se je pretekli teden usmrtil ravnatelj velike tovarne za sladkor tvrdke Say, neki Cronier, ki je bil ne le eden najznamenitejših sladkornih industrijcev, ampak tudi merodajna oseba, nekaj vodja velikega sladkornega kartela. Družina njegova je hotela samomor zatajiti in raznesti vest, češ, da je 65 letnega moža zadela srčna kap. Toda resnica je prišla na dan, da se je Cronier ustrelil in ta novica je provzročila na borzi, da so akcije Say-eve rafinerije silno padle. Temeljna glavica te velike družbe, koje upravljemu svetu je predsedoval Cronier, je znašala po zadnjih bilancah 38 milijonov frankov. Deficit ravnatelja Cronier, udeleženega pri raznih južnoafriških zlatonosnih podjetjih, znaša po poročilih raznih listov do 50 milijonov, nekateri trdijo celo 200 milijonov frankov. Oškodovanih je več bank. Ministrski svet bo razpravljal o tem v posebni seji. Ta polom bo imel v Parizu še grozljive posledice. „Libre Parole“ trdi celo o senzacionalnem aretiranju.

Razpis službe otroške vrtnarice.

Na otroškem vrtcu „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ na Savi pri Jesenicah se razpisuje služba druge otroške vrtnarice.

Prejemki so: plača letnih 800 K in prosto stanovanje.

Brezkolekovane prošnje naj se vpošljejo najdalje do 8. septembra 1905 pod naslovom „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1905.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 106, Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.
Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleničic (1 ducat)	5.— K	48 stekleničic (4 ducate)	16.— K
24 stekleničic (2 ducata)	8.60 „	60 stekleničic (5 ducatev)	18.— „
36 stekleničic (3 ducate)	12.40 „	Manj od 12 stekleničic	se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi v vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h;
6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 106, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo Ti žal.

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel

to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na

Vsak dobi en mesec dni brezplačno

„Naš List“, „Slov. Gospodinjo“ in „Ježa“,
kdor kupi 1 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Slov. Gospodinjo“, „Ježa“, „Slovana“,
kdor kupi 2 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Sl. Gospodinjo“, „Ježa“, „Slovana“, „Ljub. Zvon“,
kdor kupi 3 kg ekstrakta „Panonski biser“

Nealkoholni ekstrakt „Panonski biser“

daje pomešan — 1 del ekstrakta s 7—10 deli sveže vode — najboljšo
najprijetnejšo nealkoholno pijačo „Panonka“.

Izvrstna kakovost! Izvanredno nizka cena!
1 liter pijače pride na 20—25 vinarjev.

Cena ekstrakta s posodo vred: 1 kg 2 kroni, 2 kg 5 kron,
3 kg 7.20, 5 kg 11.50

Nepoškodovane steklenice se vzamejo 2 kg-ne za 1 krono, 3 kg-ne za K 1.20 in 5 kg-ne za K 1.60 franko nazaj.

Ekstrakt naj se shranjuje dobro zamašen na hladnem prostoru.

Da se kar največ zniža poština, je najumestneje naročiti na enkrat 3 kg ekstrakta. Da bode mogoče liste redno in pravočasno pošiljati, naj se blagovoli poslati denar ob enem z naročilom; na ta način se prihrani tudi poštno povzetje, ki bi pri tako malih zneskih jako občutljivo podražilo pijačo.

V naročilu mora biti navedeno, kak list dotičnik želi imeti.

**Zaloga nealkoholnih pijač
„Abstinencija“**

Ljutomer Štajersko.

Priporočajte povsod „Naš List“!